

Que a tots vents s'enrobusteixi.
que es devingui fort i alt;
que al butxí que s'hi atreveixi
se li osqui la destrall!

E. GUANYABENS

A En Rafel Casanova

Per ta noblesa de cor
i ta sang hereditària,
defensares amb amor
el penó de Santa Eulària.

Refusares l'enemic
en la lluita fratricida,
i convingut amb l'amic
aquell guanyà la partida.

Han passat anys de dolors,
i el tirà lo ceptre empunya...
i encara queden traidors
que són fills de Catalunya.

SALVADOR BONAVIA

Catalanitzeuse

No menys preeu el llenguatge
dels altres. Honoreu el vostre. El
vostre per vosaltres es el millor
perquè, es el vostre. Maledicció
eterna, com digué el Dante, al
que pera lloar el dels altres,
menyspreua el seu. Perqué...

Mentres hi hagi català que no
cuidi de honorar a tot moment la
seva llengua...

Mentres hi hagi a Catalunya,
especialment en son Cap i Casal,
més diaris en llengua diferenta
de lo que'ls seus llegidors parlan
a tot hora. .

Mentres hi hagi català que no
senti vergonya, dir que li costa
llegir en sa propia llengua...

Mentres hi hagi català que al
dirigirse a gent, que, sentint par-
lar en català al seu vol i fent anys
que conviu entre nosaltres, abdi-
qui de fer-ho en la seva...

Mentres hi hagi català que
post-positi la seva llengua per la
del que no li dona la gana d'assi-
milarse a la del país ahont menja
el pa...

Mentres la gran senyora i ma-
jora de sa casa dintre son reial-

me, prost-positi el seu noble llen-
guatge pe'l que usa la cuinera,
que, per esser el seu, s'entronisa
en aquells estatges perque no cou
en les garrafalades de la seva
mestressa...

Mentres hi hagi un matrimoni
català que'n sa vida intima no
parla altre llenguatge que'l seu, i
que al seu tendre plansó, per cur-
sileria li parla en altre...

Mentres hi hagi un comerciant
català, que no tingui l'alt valor
mercantil d'anunciar sos produc-
tes i rotular els seus establiments
en català, sinceritat molt estima-
ble entre el comerç de tot el
mon...

Mentres els enamorats, que
frec a frec i cau d'aurella, se co-
municuin els seus afectes i sen-
sacions en el seu català de l'àni-
ma, i en les seves ausencias s'es-
criguin en altra parla fent-ho
sempre molt malament i no di-
hent res del que volen dir...

Mentres hi hagi catalans que
per honorar l'hermosa parla cer-
vantina, ho fan malmatent-la per
no haverla apresada a base de la
seva, no menys formosa i po-
tent parla catalana...

Mentres que per despedirse
del mon, qui en tota sa vida tots
els seus l'anomenaren *Pere o Jo-
sep*, ho fassi dintre franja negre
fent a sapiguer que *ha fallecido
un Don Pedro o un Don José*...

Mentres un Cap del Estat pas-
sant pe'l carrer Salmerón pugui
dir que no entent veurer tants
draps barrats per finestres i bal-
cons, i abaix en les botigues tot
rotulat en llenguatge distint al de
aquelles banderes...

Mentres l'aspecte exterior de
la intensa vida catalana mistifi-
qui la seva alta i indestructible
personalitat, presentant-se de-
vant del mon, disfressada amb
ropatge totalment diferent del
que realment es, fins arribar a
fer creurer que l'ús de nostre
parla entre nosaltres no ecxis-
teix, i que sols es un captri-
ci arcaic de reconstrucció de co-
sa desaparescuda, refregant-nos
per la cara amb verdadera raho

la nostra cobarda insinceritat.

Mentres demanem cosas que
no demostrem practicant-les, i
que practicant-les no tindriam
de demanar-les, perque s'emanci-
pen las nacionalitats dels estats
usant el mateix dret dels fills
amb els pares, per sa propia vo-
luntat i demostrada capacitat...

Mentres no desaparegui d'en-
tre nosaltres l'enemic, s'esmer-
seran molts sacrificis. Perque,
estiguen segurs, l'enemic n'és
gran de la reconstitució de la
nostra Personalitat Catalana i no
cal buscarlo lluny.

L'enemic es dintre de casa.

JOSEP XIMENO PLANAS

El Regionalisme

Tothom se'n torna a casa; fe-
liç resolució que salva al fill prò-
dici a molts altres; la universal-
de l'amor no impideix per res
l'amor al nostre recó; aqueix és
el pensament, indestructible, dol-
císsim i superior a tota variació,
puix que neix de la mateixa natu-
ralesa.

El menyspreu de lo propi és
malasenyal, no devem mai fiar-
nos dels partits qui tot ho volen
anar a cercar fora de casa; l'amor
ben ordenat comença per sí ma-
teix, i per això nosaltres no po-
dem menys de saludar amb l'afi-
ció a la literatura, al dret, a la in-
dustria i a la llengua del país.

Josep Torres i Bages

La forsa de la cultura

Des d'ara el nostre idioma—el
magiar—serà l'únic que parlem.
Preparem-li mitjansant un pa-
cient treball poètic i gramatical,
un gran avenir polític. No pen-
sem en alsaments, encar que sia
en contra un sobirà que viola to-
tes les lleis. Perque la lira i el dic-
cionari poden venjar-nos més que
les armes.

Eduard Soyons